

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

**Ενημερωτικό σημείωμα του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τις
Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη λειτουργία Μονάδας αδρανοποίησης
υποπροϊόντων σφαγής με την επωνυμία « _____ » στην
περιοχή των Αγίων Θεοδώρων Λεχαινών/Ηλείας**

Ο Συνήγορος του Πολίτη, επιθυμεί, στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού του ρόλου, να θέσει υπόψη σας συγκεκριμένα ζητήματα αναφορικά με περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την λειτουργία της μονάδας επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων κατηγορίας 3 (μη επικίνδυνα) με την επωνυμία «ί

Ειδικότερα, στην θέση « _____ » των Αγίων Θεοδώρων Λεχαινών/Ηλείας λειτουργούν α) η εταιρεία επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων κατηγορίας 3 (μη επικίνδυνα) με την επωνυμία « _____ » και β) η βιομηχανία σφαγείων με μονάδα αποτέφρωσης ζωικών υποπροϊόντων υποκατηγορίας 1 (επικίνδυνα) με την επωνυμία « _____ ».

», μαζί με την κτηνοτροφική μονάδα με την ίδια επωνυμία.

Κάτοικοι της περιοχής, με επαναλαμβανόμενες αναφορές, διαμαρτύρονται για τη μη τήρηση των περιβαλλοντικών όρων κατά τη λειτουργία της εταιρεία « _____ » με αποτέλεσμα την έντονη όχληση και την περιβαλλοντική υποβάθμιση της περιοχής. Επίσης διαμαρτύρονται για τη μη σύννομη λειτουργία της όμορης βιομηχανίας των σφαγείων και της μονάδας αποτέφρωσης ζωικών υποπροϊόντων υποκατηγορίας 1 (επικίνδυνα) και κυρίως για τη μη σύννομη διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων των ως άνω μονάδων. Τέλος τονίζουν ότι τα στερεά και υγρά απόβλητα από το συγκρότημα καταλήγουν στη γύρω περιοχή και στο παρακείμενο ρέμα «Βροντού».

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της αναφοράς για την εταιρεία « _____ » έχουν εκδοθεί σειρά αδειών οι οποίες έχουν τροποποιηθεί αρκετές φορές ώστε να ανταποκρίνονται, έστω και εκ των υστέρων, στις επεκτάσεις και διαφοροποιήσεις της παραγωγικής διαδικασίας της μονάδας (Κτηνιατρική αδειοδότηση από τη Δ/νση Κτηνιατρικής της ΠΔΕ, μηχανολογική αδειοδότηση από τη Δ/νση Ανάπτυξης της Π.Ε. Ηλείας) ενώ και η περιβαλλοντική αδειοδότηση της μονάδας έχει τροποποιηθεί αρκετές φορές (τελευταία η ΑΕΠΟ Α2 κατηγορίας από τη Δ/νση ΠΕΧΩ της ΑΔΠΔΕΙ).

Οι συναρμόδιες υπηρεσίες (το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του ΣΕΠΔΕΜ, το ΚΕΠΠΕ της ΠΔΕ και η Δ/νση Ανάπτυξης της ΠΕ Ηλείας) έχουν προβεί σε αυτοψίες, ήδη από το 2015, και έχουν διαπιστώσει σοβαρές παραβάσεις κατά τη λειτουργία του εργοστασίου, έχουν εισηγηθεί κυρώσεις και έχουν επιβληθεί πρόστιμα. Επίσης διενήργησαν επιτόπιους ελέγχους στον αύλακα που βρίσκεται κατάντη του συγκροτήματος και στην ευρύτερη περιοχή και διαπίστωσαν την ανεξέλεγκτη διάθεση υγρών αποβλήτων στο ρέμα Βροντού, το οποίο καταλήγει στη λιμνοθάλασσα του Κοτυχίου, χωρίς ωστόσο να ταυτοποιήσουν τον υπαίτιο της ρύπανσης.

Στο πλαίσιο επίσκεψης της Αρχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (1-2/2/2018) κλιμάκιο, με επικεφαλής το Βοηθό Συνήγορο του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, κ. Ιωάννη Σαγιά, επισκέφθηκε την 1^η Φεβρουαρίου 2018, μεταξύ άλλων, και την περιοχή των Αγίων Θεοδώρων Λεχαιών/Ηλείας όπου βρίσκεται το συγκρότημα των εντός του οποίου έχει εγκατασταθεί η εν λόγω μονάδα αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής με την επωνυμία «.

Η εν λόγω μονάδα δεν λειτουργούσε κατά την ώρα της επίσκεψης ωστόσο η οσμή ήταν ιδιαίτερα έντονη και προερχόταν πιθανόν από τη μονάδα εκτροφής που βρίσκεται επίσης στο συγκρότημα.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2018 το κλιμάκιο της Αρχής επισκέφτηκε την Πάτρα, όπου πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στην αίθουσα συσκέψεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης με τους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με τον εν λόγω ζήτημα

Στη σύσκεψη συμμετείχαν εκπρόσωποι της Δ/σης ΠΕ.ΧΩ και ΠΕΑΠΖ της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ΠΔΕΙ, των Δ/σεων ΠΕ.ΧΩ και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, της Δ/σης Κτηνιατρικής και των Τμημάτων Έκδοσης Αδειών, Υδροοικονομίας & Περιβάλλοντος, Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας και του Δήμου Ήλιδας, με τους οποίους αναπτύχθηκε ουσιαστικός διάλογος με στόχο τη διερεύνηση λύσεων για την βελτίωση της λειτουργίας της μονάδας και τη συμμόρφωση της με τους περιβαλλοντικούς όρους.

Κατ' αρχάς έγινε ενημέρωση για την αδειοδότηση της μονάδας ως τμήμα αρχικά, και στη συνέχεια ως ανεξάρτητη μονάδα, εντός του συγκροτήματος των

και τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού και βελτίωσης με προσθήκη δεύτερου διακριτού χώρου αποθήκης-ψυγείου ώστε να ανταποκρίνεται στα αυξημένα φορτία στις περιόδους αιχμής, αντιδραστήρα συνεχούς ροής, εγκατάστασης νέου ατμολέβητα και φίλτρου για τη διαχείριση των αερίων ρύπων αλλά και τις ελλείψεις που εξακολουθούν να υφίστανται όπως η μονάδα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων.

Οι εκπρόσωποι του Δήμου Ήλιδας ενημέρωσαν ότι η εταιρεία προχώρησε σε σύμβαση με το Δήμο Ήλιδας για τη μεταφορά και επεξεργασία των υγρών αποβλήτων στο βιολογικό καθαρισμό αστικών λυμάτων, σύμφωνα με την υπ' αρ. 441/2016 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ήλιδας και συζητήθηκε διεξοδικά τόσο η δυνατότητα του βιολογικού καθαρισμού να επεξεργαστεί τα εν λόγω απόβλητα, λόγω της σύστασης αυτών, όσο και η διασφάλιση της σύννομης μεταφοράς των αποβλήτων.

Οι συναρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου ενημέρωσαν σχετικά με τις αυτοψίες που έχουν διενεργήσει, τις σοβαρές παραβάσεις που έχουν διαπιστώσει κατά τη λειτουργία του εργοστασίου, τις κυρώσεις που έχουν εισηγηθεί και τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί. Επισημάνθηκε ότι τα προβλήματα είναι ιδιαίτερα έντονα σε περιόδους αιχμής, όταν η μονάδα δεν έχει τη δυνατότητα να επεξεργαστεί άμεσα τα εισερχόμενα φορτία σε συνδυασμό με την περιορισμένη χωρητικότητα των υφιστάμενων αποθηκευτικών εγκαταστάσεων. Τέλος ενημέρωσαν ότι σε πρόσφατη αυτοψία διαπιστώθηκε η ύπαρξη αγωγού από τον οποίο εξέρεαν υγρά απόβλητα προς παρακείμενη τάφρο και προχώρησαν σε μερική αποκάλυψη και αποξήλωση του.

Από τους εκπροσώπους της Δ/σης Κτηνιατρικής τονίστηκε η ιδιαίτερα θετική συνεισφορά της μονάδας στο μεγάλο ζήτημα διαχείρισης των υποπροϊόντων των σφαγείων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, παρά τα διαπιστωμένα προβλήματα μη σύννομης λειτουργίας και επιβολής προστίμων. Πάντως, δεν θεωρείται ορθολογική εκ νέου επέκταση της εν λόγω μονάδας, αντίθετα θα πρέπει να προκριθεί η εγκατάσταση και άλλων μονάδων στην ευρύτερη περιοχή.

Ο Συνήγορος του Πολίτη τόνισε ότι στις περιπτώσεις έντονης υποβάθμισης και καθ' υποτροπή πρόκλησης ρύπανσης από επιχείρηση, η οποία παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα μέτρα, δεν αρκεί η επιβολή αλληπάλληλων προστίμων, αλλά προσαπαιτείται, κατά νόμο (άρθρο 30 του ν. 1650/86 όπως ισχύει σήμερα) η διακοπή της ρυπογόνου δραστηριότητας. Επίσης επεσήμανε ότι η εν λόγω «δραστηριότητα» εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΠΔ148/2009 «Περιβαλλοντικής Ευθύνης» απαιτώντας τη λήψη άμεσων μέτρων για την αποκατάσταση της προκληθείσης ζημίας.

Τέλος συμφωνήθηκε να γίνει ο επανέλεγχος της εν λόγω μονάδας αλλά και των γειτονικών μονάδων του συγκροτήματος των καθώς και η ολοκλήρωση της αποξήλωσης του αγωγού για τη διαπίστωση της προέλευσης των αποβλήτων που διατίθεται στο ρέμα.

Η εταιρεία προχώρησε σε σύμβαση με το Δήμο Ήλιδας για τη μεταφορά και επεξεργασία των υγρών αποβλήτων από το βιολογικό καθαρισμό αστικών λυμάτων σύμφωνα με την υπ'αρ. 441/2016 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ήλιδας.

Στην συνέχεια, στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού ρόλου, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε σχετικά με α) τις ελλείψεις που εξακολουθούσαν να υφίστανται για την ολοκλήρωση της αδειοδότησης της μονάδας, β) τα αποτελέσματα των επανελέγχων που διενήργησαν οι συναρμόδιες υπηρεσίες όπου διαπίστωσαν σοβαρές παραβάσεις κατά τη λειτουργία του εργοστασίου « παρά τη βελτίωση της λειτουργίας του σε σχέση με τις διαπιστώσεις των ελέγχων που έγιναν το 2015, γ) την επιβολή νέων διοικητικών κυρώσεων έως και την απόφαση προσωρινής σφράγισης (αρ. 413105/6304/20-2-2019, δ) την εγκατάσταση σταθμού μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε απόσταση 1 χιλιομέτρου από την εν λόγω μονάδα, ε) την παροχέτευση υγρών και στερεών αποβλήτων και αίματος προς παρακείμενη τάφρο, αγνώστου υπαιτίου ε) τη διενέργεια αυτοψίας στο ρέμα Βροντόρεμμα και λήψη δείγματα από θέσεις ανάντη και κατόντη των ως άνω μονάδων. Από τη σύγκριση των αποτελεσμάτων προέκυψαν αυξημένες τιμές των μετρούμενων φυσικοχημικών παραμέτρων του δείγματος κατόντη των μονάδων. Δεν υπήρχε ωστόσο δυνατότητα προσέγγισης του ρέματος στο ύψος των δύο μονάδων, λόγω του έντονου ανάγλυφου και της αυτοφυούς βλάστησης. Επίσης δεν ελέγχθηκε η παρουσία συνήθων μικροβιολογικών δεικτών κοπρανώδους μόλυνσης.

Επιπλέον περιήλθε σε γνώση του Συνηγόρου του Πολίτη η 1^η Έκθεση Προόδου του Ερευνητικού Έργου «Εκτίμηση επιβάρυνσης περιβάλλοντος σε περιοχή εγκατάστασης μονάδας αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής» το οποίο ανατέθηκε στο Εργαστήριο Υγιεινής του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών από την Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μετά από υπογραφή σχετικής σύμβασης. Στόχος του έργου ήταν να διερευνηθεί εάν η δυσοσμία, που αναφέρεται από τους κατοίκους της περιοχής, σχετίζεται με τη λειτουργία της εν λόγω μονάδας, δεδομένου ότι οι οσμηρές ενώσεις που εκπέμπονται από τις αντίστοιχες μονάδες (υδρόθειο, αμμωνία, σουλφίδια, μερκαπτάνες, αδελαΐδες κ.λ.π.) είναι από τις πλέον έντονες. Επιπλέον διερευνάται πιθανή ρύπανση του επιφανειακού και υπόγειου υδροφόρου. Προκειμένου να προσδιοριστεί η επιβάρυνση της ποιότητας του αέρα, η ερευνητική ομάδα προέβη σε συλλογή δειγμάτων αέρα από σημεία υπαίθρου και από το εσωτερικό της μονάδας και καταγράφηκαν οι ενώσεις που ανιχνεύθηκαν στο εσωτερικό της μονάδας και τουλάχιστον σε ένα από σημεία δειγματοληψίας. Παρατηρείται ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων η σχετική αναλογία στην ύπαιθρο σε σχέση με τη μονάδα είναι μικρότερη, ως άλλωστε αναμένεται. Σε μερικές όμως ενώσεις, παρατηρείται ότι η σχετική αναλογία στην ύπαιθρο είναι μεγαλύτερη, λόγω σχετικής συσσώρευσης. Όπως επισημαίνεται, πολλές από τις ενώσεις είναι επιβλαβείς για την υγεία και

μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις χωρίς κατώφλι, δηλαδή προκαλούν βλάβη ακόμα και σε πολύ χαμηλές περιπτώσεις. Τα αποτελέσματα των χημικών και μικροβιολογικών προσδιορισμών στα δείγματα νερού από το παρακείμενο ρέμα έδειξαν ιδιαίτερα ψηλό μικροβιακό φορτίο στα δείγματα από τα σημεία κατάντη των εγκαταστάσεων. Το υψηλό αυτό φορτίο θα μπορούσε να αποδοθεί στις εγκαταστάσεις των μονάδων, χωρίς όμως να μπορεί να διευκρινιστεί με βεβαιότητα ποια από τις τρεις μονάδες προκαλεί το πρόβλημα.

Κατόπιν των ανωτέρω και επειδή:

1. Σύμφωνα με τον Π.Ο. Δ1 της ΑΕΠΟ 1599/41416/21-5-2013 για το έργο μονάδα αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής της εταιρείας «
«...η επιχείρηση οφείλει να τηρεί τις οριακές τιμές ατμοσφαιρικών εκπομπών και υγρών αποβλήτων για τη διαμόρφωση των οποίων έχουν ληφθεί υπόψη τα σχετικά δεδομένα που αναφέρονται στο εγχειρίδιο αναφοράς (BREF) "Best available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries" 2005, την απόδοση των εφαρμοζόμενων (ή προβλεπόμενων) στη μονάδα τεχνικών απορρύπανσης, τα ισχύοντα επιτρεπόμενα όρια ατμοσφαιρικών εκπομπών που καθορίζονται από την κείμενη εθνική νομοθεσία...».
2. Σύμφωνα με την υπ'αρ. πρωτ. 1084/69103/15-6-2016 τροποποίηση της ΑΕΠΟ της εταιρείας Fargeco, λόγω μηχανολογικού εκσυγχρονισμού, προσθήκης νέας μονάδας απόσμησης και τροποποίησης της παραγωγικής διαδικασίας της ΠΕ.ΧΩ., της ΑΔΠΔΕΙ, προβλέπεται «*...προσθήκη νέας μονάδας απόσμησης τρίτης κατά σειρά με τεχνολογία της καύσης των οσμηρών ουσιών με ουσιαστική μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων αναφορικά με τις εκπεμπόμενες οσμές οι οποίες και έχουν μηδενιστεί πλήρως...».*
3. Οι μετρήσεις συγκεκριμένων αερίων ρύπων (οξειδίων του άνθρακα, του αζώτου και του θείου καθώς και της αμμωνίας) ήταν εντός των τεθέντων από τη νομοθεσία ορίων.
4. Η Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανέθεσε στο Εργαστήριο Υγιεινής του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών το Ερευνητικό Έργο «Εκτίμηση επιβάρυνσης περιβάλλοντος στην περιοχή εγκατάστασης μονάδας αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής» ώστε να διερευνηθεί εάν η δυσοσμία, που αναφέρεται από τους κατοίκους της περιοχής συνδέεται με τη λειτουργία της εν λόγω μονάδας
5. Στο πλαίσιο του Ερευνητικού Έργου ανιχνεύτηκαν πολλές ενώσεις, ιδιαίτερα οσμηρές (υδρόθειο, σουλφίδια, μερκαπτάνες, αδελαϋδες κ.λ.π.), τόσο στο εσωτερικό της μονάδας όσο και σε σημεία της υπαίθρου, (σχετική η 1^η Έκθεση Προόδου). Πολλές από τις ενώσεις που ανιχνεύθηκαν είναι επιβλαβείς για την υγεία και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις χωρίς κατώφλι, δηλαδή προκαλούν βλάβη ακόμα και σε πολύ χαμηλές συγκεντρώσεις.
6. Από τα ως άνω συνάγεται ότι είτε το εφαρμοζόμενο σύστημα απόσμησης δεν είναι επαρκές ή/και εξακολουθούν να υπάρχουν πηγές οσμηρών ουσιών (π.χ. μακρά παραμονή των προς επεξεργασία προϊόντων σε ανοιχτούς χώρους χωρίς ψύξη).
7. Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 4. του ν. 4014/11 «*...σε περίπτωση που διαπιστωθούν από τα πορίσματα των τακτικών ή έκτακτων επιθεωρήσεων...σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς...».*

8. Η εν λόγω δραστηριότητα εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ υπ' Αριθμ. 36060/1155 /Ε.103/13 (ΦΕΚ 1450 Β/14-6-2013) : Καθορισμός πλαισίου κανόνων, μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης του περιβάλλοντος από βιομηχανικές δραστηριότητες, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2010/75/ΕΕ «περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)». Παράρτημα Ι «...6.5. Διάθεση ή ανακύκλωση σφαγίων ή ζωικών απορριμμάτων με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας ανώτερη των 10 τόνων....».
9. Σύμφωνα με το άρθρο 17, της ως άνω ΚΥΑ, «Επανεξέταση και αναπροσαρμογή των όρων της ΑΕΠΟ από την αρμόδια περιβαλλοντική Αρχή», «...Οι όροι της ΑΕΠΟ επανεξετάζονται και, όπου απαιτείται αναπροσαρμόζονται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, τουλάχιστον στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν η ρύπανση από την εγκατάσταση είναι τέτοια ώστε να πρέπει να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες οριακές τιμές εκπομπών της ΑΕΠΟ ή να περιληφθούν σε αυτήν νέες οριακές τιμές εκπομπών...»
10. Τα αποτελέσματα των μικροβιολογικών προσδιορισμών στα δείγματα νερού από το παρακείμενο ρέμα έδειξαν ιδιαίτερα ψηλό μικροβιακό φορτίο στα δείγματα από τα σημεία κατάντη των εγκαταστάσεων, χωρίς όμως να μπορεί να διευκρινιστεί με βεβαιότητα ποια από τις τρεις μονάδες προκαλεί το πρόβλημα (σχετική η 1^η Έκθεση Προόδου του ερευνητικού έργου)
11. Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε τη νεότερη, με αρ. φακέλου 269445/4-11-2019, αναφορά κατοίκου της περιοχής, που εστιάζει στην «ανυπόφορη οσμή» και στη διάθεση υγρών και στερεών αποβλήτων και αίματος στο γειτονικό ρέμα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε:

α) η ΠΕΧΩ της Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι να επανεξετάσει και ενδεχομένως να αναπροσαρμόσει τους όρους της ΑΕΠΟ για την εν λόγω μονάδα, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του Ερευνητικού Έργου «Εκτίμηση επιβάρυνσης περιβάλλοντος σε περιοχή εγκατάστασης μονάδας αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής»,

β) οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ, αρμόδιοι για τον έλεγχο της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων της μονάδας υπηρεσία, σύμφωνα με την «Υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων (άρθρο 20 του νόμου 4014/2011)» (Α.Π.ΥΠΕΝ/ΓοΕΓΣΕΕ/34929/806/7-6-2018), να προβούν στον επανέλεγχο της μονάδας αλλά και των γειτονικών μονάδων του συγκροτήματος των μονάδων για τη διαπίστωση της ορθής λειτουργίας αυτών και της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων,

γ) η ΠΕΑΠΖ Δυτικής Ελλάδας να μας ενημερώσει σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί περιβαλλοντικής ευθύνης (ΠΔ 148/09), λαμβάνοντας υπόψη ότι το ρέμα Βροντού στο οποίο ενδεχομένως διατίθενται ανεπεξέργαστα υγρά απόβλητα από τις εν λόγω μονάδες καταλήγει στη Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου (Εθνικό πάρκο υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς),

δ) η Δ/ση Ανάπτυξης της ΠΕ Ηλείας να μας ενημερώσει για την ταυτοποίηση της παραλαβής των υγρών αποβλήτων της εν λόγω μονάδας από το βιολογικό του Δ. Ήλιδας.

ε) το Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας της Π.Ε. Ηλείας να μας ενημερώσει σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου των μονάδων, μετά και την ολοκλήρωση και του διοικητικού ελέγχου, καθώς και σχετικά με την αποξήλωση του αγωγού, διαμέτρου 50εκ που εκβάλλει στο σημείο με συντεταγμένες Χ=266195, Ψ=4202102 (σχετικό το υπ'αρ. πρωτ. 230/13-7-2017 έγγραφο του ΣΕΠΔΕΜ)

Κατόπιν αυτών έλαβε σειρά απαντήσεων από τις συναρμόδιες υπηρεσίες από τις οποίες προκύπτει ότι:

και των πολιτών, ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι η προώθηση της καθαρής παραγωγής, όχι μόνο επιβάλλεται για περιβαλλοντικούς λόγους, αλλά αποτελεί και μια μοναδική ευκαιρία εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης της βιομηχανίας και ενίσχυσης της θέσης της στη διεθνή αγορά.

- Η ενδυνάμωση των περιβαλλοντικών ελέγχων με την ανάπτυξη ολοκληρωμένων σχεδίων προγραμματισμού τακτικών και έκτακτων ελέγχων, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο περιφέρειας, στο οποίο θα υπάρχει πρόβλεψη για συνεργασία μεταξύ των συναρμόδιων υπηρεσιών και των αρχών επιθεώρησης. Εκτιμάται μάλιστα δεδομένης της έλλειψης προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής, ότι η συνεργασία και ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των αρμοδίων αρχών θα βοηθήσει στην ενδυνάμωση των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων. Επισημαίνεται ότι η επίκληση της συνεισφοράς των εν λόγω μονάδων στην τοπική οικονομία και ανάπτυξη, καθώς και η οικονομική συγκυρία, δεν μπορούν πλέον να αποτελούν άλλοθι ανεξέλεγκτης και παράτυπης λειτουργίας
- Τέλος η ανάθεση του Ερευνητικού Έργου «Εκτίμηση επιβάρυνσης περιβάλλοντος σε περιοχή εγκατάστασης μονάδας αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής» στο Εργαστήριο Υγιεινής του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών από την Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Δεδομένου ότι δεν προβλέπονται στη νομοθεσία όρια και τρόπος μέτρησης της οσμής μόνο έτσι μπορεί να διερευνηθεί η συσχέτιση της δυσοσμίας, που αναφέρεται από τους κατοίκους της περιοχής και έχει διαπιστωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά τους ελέγχους, με συγκεκριμένες οσμηρές ενώσεις, για τις οποίες θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα όρια στους Π.Ο.